

HÖGSKOLAN
DALARNA

W-Dala Plus

– metodutveckling i samverkan mellan
näringsliv och högskola

Slutrapport december 2007

Delfinansierad av EU:s
strukturfonder

HÖGSKOLAN
DALARNA

Delfinansierad av EU:s
strukturfonder

W-Dala Plus

– metodutveckling i samverkan mellan
näringsliv och högskola

Slutrapport december 2007

Falun 2007-12-20

Agneta Stark
Rektor

Per Edén
Projektledare

Innehållsförteckning

Sammanfattning	6
Projektbeskrivning W-Dala Plus.....	7
Bakgrund.....	7
Tillgång på rätt kompetens hinder för utveckling.....	8
Syfte.....	8
Mål.....	9
Målgrupper.....	9
Resultat.....	9
Utveckling av nya näringslivsrelaterade pedagogiska metoder och redskap:	9
Arbetsplatsen till klassrummet.....	9
Företagscase och företagsspel.....	9
Marknadslots.....	11
KULA-kurser	11
Modulindelning.....	12
Samverkan och utveckling inom profilområdet Materialförädling.....	12
Insatser för näringslivets behov av rekrytering	13
Framtid & Arbete.....	13
555 MittSommar- en undersökning av kommunernas välkomnande av utländsk arbetskraft.....	13
System för kunskapsspridning och nätverksbyggande	14
Alumni	14
Ny kunskap – Nya affärer.....	14
Branschråd	14
Gränsöverskridande Design	15
Utfall av indikatorer	15
Insatser för jämställdhet, integration och miljö	16
Jämställdhet.....	16
Integration	16
Miljö	16
Övriga resultat och effekter på längre sikt	17
Utvärdering.....	17

Organisation, finansiering och konkurrenssituation	17
Kommunikation/resultatspridning	18
Hemsidan	18
Marknadsföring av kurser mot företag	18
Mässor, frukostmöten mm	18
Konferenser och seminarier	18
Samarbetspartners och koppling till andra projekt	18
Övrigt – fortsatta projekt	19
Bilagor	20

Sammanfattning

W-Dala Plus – metodutveckling i samverkan mellan näringsliv och högskola, är ett projekt som genomförts från januari-oktober 2007 med huvudinriktning på att dels utveckla nya företagsanpassade metoder och kurser, dels genomföra åtgärder för att främja företagets behov av kompetensförsörjning. Huvudmålgrupp har varit regionens små och medelstora företag och ytterst syftar projektet till att genom samutnyttjande av högskolans och näringslivets resurser stärka företagets och högskolans konkurrenskraft och därmed bidra till den regionala tillväxten.

I direkt samverkan mellan regionens näringsliv och Högskolan Dalarna har konkreta insatser genomförts inom bl.a. följande områden:

- Arbetsplatsen till klassrummet – ett nytt multimediamaterial
- Företagsspel – bl.a. med webbanpassning
- Marknadslots – ett hjälp-till-självhjälp-vektyg om marknadsutveckling
- KULA-kurser – ett koncept för kompetensutveckling och lärande för arbetslivet
- Modulindelning – företagsanpassning och avknoppning av grundutbildningskurser
- Nya kurser och uppdragsverksamhet inom profilområdet Materialförädling
- ”555 Mittsommar” – en undersökning av kommuners välkomnande av utländsk arbetskraft
- ”Framtid & Arbete” – en film för ungdomar om studier och yrkesliv inom teknikområdet
- Alumni – ett system för att före detta studenter/yrkesliv och högskola skall kunna ha kontakt
- ”Ny kunskap – Nya affärer” – en seminarieserie om metoder för verksamhetsutveckling
- Branschråd – inventering och initiering

Sammantaget kan sägas att resultaten av projektet har varit så givande att vi nu vill ta ett steg till i utvecklingen av samverkansmodellen mellan näringslivet och högskolan. Vi har därför tillsammans med Stiftelsen Teknikdalen gått in med nya ansökningar till Region Dalarna och EU:s strukturfonder för Norra Mellansverige med ett koncept som vi kallar InnoWent.

Det finns en stor potential för näringslivets utveckling genom att kombinera de resurser som utvecklats inom Högskolan Dalarnas projekt W-Dala respektive Teknikdalens Inkubator. Till exempel kan Inkubatorn för sitt arbete med idéflöden, nyföretagsamhet och avknoppningar ta vara på högskolans nätverk med lotsar, företag, studenter och forskare. Omvänt kan högskolan i sitt arbete med kompetens- och affärsutveckling i befintliga företag ta vara på Inkubatorns resurser i form av professionella affärscoacher och finansieringssystem.

Projektbeskrivning W-Dala Plus

Bakgrund

I direkt samverkan med regionens näringsliv och kommunernas näringslivsenheter och lärcentra bedrev Högskolan Dalarna sedan tidigare projektet ”W-Dala – vinnande partnerskap mellan näringsliv och högskola”.

W-Dala handlade om att etablera en långsiktig samverkansorganisation mellan hela regionens näringsliv och Högskolan Dalarna med syfte att stärka konkurrenskraften och därmed bli en viktig faktor för regionens tillväxt. Projektet som koordinerades av högskolans samverkansenhet Dalacampus Näringsliv hade följande innehåll:

- Utgångspunkten var företagens eget behov av kompetensförsörjning, fortbildning och affärsutveckling.
- Företagens behov kartlades löpande med hjälp av lokalt förankrade ”utvecklingslotsar”, ofta kopplade till kommunernas näringslivsenheter eller lärcentra.
- Företagens behov och önskemål fångades upp av Dalacampus Näringsliv och styrdes, beroende på ämne, över till någon av de särskilt tillsatta ”högskolelotsarna”, en lärare/forskare på någon av Högskolan Dalarnas fem institutioner.
- Högskolelotsen gjorde en ”djupanalys” hos företaget och genomförde sedan om möjligt en konkret insats, t.ex. en uppdragsutbildning, ett projekt- eller examensarbete eller en uppdragsforskning. Varje ny åtgärd genomfördes som ett separat projekt med separat organisation och finansiering.
- Regionens 15 000 företag och Högskolan Dalarnas 10 000 studenter, 600 lärare/forskare och avancerade analysutrustningar utgör tillsammans en mycket stor utvecklingspotential.

W-Dalaprojektet har resulterat i att utvecklingslotsar etablerats i länets samtliga 15 kommuner och på var och en av Högskolan Dalarnas fem institutioner finns minst en högskolelots. Tillsammans har lotsarna under senaste året besökt över 300 företag vilket till dags dato resulterat i över 150 konkreta samverkansprojekt, däribland flera nya utbildningar, uppdragsforskning samt ett stort antal projekt- och examensarbeten.

W-Dalas samverkansmodell, med över 30 lotsar lokalt och på högskolan, har etablerats på ett sådant sätt att vi vid löpande kontakter med företag nu fått ytterligare en rad konkreta förslag och önskemål om företagsanpassade utbildningar och andra kunskapshöjande insatser. Dessa åtgärder ryms inte inom ramen för W-Dalaprojektet, som enligt planerna avslutats under våren 2007.

Tillgång på rätt kompetens hinder för utveckling

Ett naturligt komplement till W-Dala blev därför mot den bakgrunden att samla de nya utvecklingsbehoven i ”W-Dala Plus – metodutveckling i samverkan mellan näringsliv och högskola”. Den här typen av kompetensrelaterade utvecklingsbehov får också stöd i flera färska rapporter, t.ex. den nationella ”Småföretagsbarometern”¹, och den lokala ”Falubarometern”². I dessa rapporter kan man bl.a. utläsa att 77 % av företagen i Dalarna ser goda expansionsmöjligheter, men hela 37 % ser samtidigt problemet med att rekrytera arbetskraft med rätt kompetens som det i särklass största hindret för tillväxt. Stora pensionsavgångar de närmaste åren³ förstärker ytterligare behovet av kompetensförsörjning och fortbildning.

Ett annat tydligt problem som identifierats under W-Dalaprojektet är kopplat till det faktum att av länets 15000 företag har över 80 % mindre än 20 anställda⁴. Även om konkreta utbildningsbehov identifieras hos företagen så är varje företag för litet för att själv kunna bära en utbildning, särskilt som det ofta handlar om specialistfunktioner. Företag har inte tid och pengar för att skicka personal långt bort på utbildning. Utbildningsmetoder och utbildningar måste därför anpassas till dessa förutsättningar.

Sammanfattningsvis kan sägas att i W-Dala etablerades en långsiktig samverkansmodell där företagens utvecklings- och utbildningsbehov sonderas löpande, medan W-Dala Plus har handlat om att utveckla metoder och redskap för att kunna genomföra företagsanpassad utbildning och kompetensspridning. W-Dala Plus är en direkt följd av efterfrågan från näringslivet genom de över 300 företagsbesök i länets alla kommuner som genomförts av kommunernas utvecklingslotsar och högskolelotsarna inom ramen för W-Dala.

Syfte

Projektet syftar till att möta näringslivets uttalade behov inom kompetensförsörjning och kompetensutveckling genom att i samverkan mellan näringsliv och högskola utveckla företagsanpassade redskap och metoder för utbildning/fortbildning och rekrytering.

Ytterst syftar projektet till att genom samutnyttjande av högskolans och näringslivets resurser stärka företagens och högskolans konkurrenskraft och därmed bidra till den regionala tillväxten.

¹ Småföretagsbarometern, Swedbank och Företagarna, hösten 2006.

² Falubarometern, Näringslivskontoret, Falu kommun, hösten 2006.

³ Rekrytering på 2000-talet, en rapport från LAN om pensionsavgångar i Dalarna fram till 2015.

⁴ Företagarna Dalarna, 2006.

Mål

Innan projektperiodens slut skall Högskolan Dalarna i samverkan med näringsliv och näringslivsintressenter ha nått följande resultat:

- Nya företagsanpassade utbildningsmetoder skall ha utvecklats eller påbörjats inom minst fem konkreta behovsområden.
- Åtgärder skall genomföras för att främja företagens behov av rekrytering av personal med rätt kompetens.

Målgrupper

Projektets huvudmålgrupp är medarbetare, ledare och ägare i regionens företag som har tillväxtambitioner. Där det är relevant försöker insatser samlas till olika typer av kluster, t.ex. inom turism, export, materialvetenskap, hälsa, grafisk teknologi, energi etc.

Indirekta målgrupper är företagens potentiella medarbetare på kort och lång sikt, t.ex. studenter, gymnasister och arbetsökande. Andra intressenter är lärcentra, näringslivsenheter, högskolans lärare och forskare samt externa samarbetspartners.

Resultat

Projektet har genomfört följande verksamheter:

Utveckling av nya näringslivsrelaterade pedagogiska metoder och redskap:

Arbetsplatsen till klassrummet

Kopplingen mellan studier och arbetsliv är av stor vikt. Som ett alternativ eller komplement till studiebesök, vilka ofta kan vara svåra att genomföra, har vi utvecklat ett webbanpassat multimediamaterial med konkreta arbetsplatsexempel. Företag, studenter och lärare får tillgång till ett realistiskt material för att kunna skapa verklighetsnära problemställningar. Allt baserat på erfarenheter från arbetslivsinstitutet. Teori och praktik blir ett. Se vidare bilaga 1 "Arbetsplatsen till klassrummet" samt www.du.se >Om högskolan>Organisation>Institutioner>Ekonomi och Samhälle>Samverkan>Arbetsplatsen till klassrummet.

KONTAKT

Ingmari Andersson, ima@du.se
Gunnar Rosén, grs@du.se

Företagscase och företagsspel

Vi ser en stor potential för att i undervisningen föra in de problem/möjligheter och erfarenheter som företagen har. Förutom konceptet "Arbetsplatsen till klassrummet" har vi också i direkt samverkan

med näringslivet utvecklat och introducerat två olika typer av företagsspel, Reagens respektive Zimulus. Realistiska företagsspel (Business Simulation) utvecklas för att företagens personal och studenter på ett enkelt och pedagogiskt sätt skall kunna ta till sig komplicerade sammanhang inom affärsutveckling, inkluderande ekonomistyrning, statskunskap, marknadsstrategier etc.

Reagens

Som en del i att utveckla det pedagogiska arbetet har Högskolan Dalarna i samarbete med Academedia anpassat ett företagsspel som passar de behov som finns i utbildningarna inom ekonomiprogrammen. Reagens bygger på att studenter ska driva ett företag, i detta fall en sportbutik. I spelet ska de planera marknadsföringsinsatser, inköpsstrategi, organisation mm. I samband med utvecklandet av spelet har även kurser anpassats så att studenternas erfarenheter i spelet kan vidareutvecklas. Ett exempel på detta är att studenterna ska ställas inför problemet att de behöver göra en marknadsundersökning och att de sedan i statistik-kursen ska bearbeta underlaget från marknadsundersökningen. På detta sätt får studenterna praktisera det de lär sig i kurserna. Under spelet delas studenterna in i grupper där de ska tävla mot varandra vilket också ger att vi kan se olika beteendemönster i de olika grupperna. Detta diskuteras sedan i organisationskursen där detta kan användas för att belysa de problem som kan uppstå i en organisation. Tanken är även att spelet ska kunna användas i uppdragsutbildningar.

Reagens har under höstterminen 2007 körts två gånger, en gång på svenska och en gång på engelska med mycket bra resultat. I den engelska gruppen kördes spelet tidigt i kursen vilket innebar att studenterna fick lära sig om exempelvis redovisning medan de spelade medan den svenska gruppen hade hunnit läsa en del om redovisning och fick därmed testa sina kunskaper. Att föra in spelet i olika skeden i en kurs har vi sett som spännande för att kunna analysera hur studenterna tar till sig spelet på olika sätt. Att använda spelet i ett tidigt skede visade sig vara positivt då studenterna lättare kunde ta till sig begrepp och använda dessa. I det andra fallet var spelet också mycket uppskattat där studenterna fick praktisera det de lärt sig. En utvärdering av när och hur spelet ska användas i kurserna sker just nu för att ytterligare kunna förbättra hur Reagens förs in i undervisningen och den problembaserade inläringen.

KONTAKT

Sabine Gebert Persson, sgp@du.se

Lennart Hedin, lennart.hedin@academedia.se

Zimulus

Ett ytterligare steg som togs i projektet var att testa och anpassa ett annat spel som körs via Internet och som heter Zimulus. Zimulus fokuserar på marknadsföringen till skillnad från Reagens som snarare har fokus på flödet i en organisation (allt ifrån inköp till försäljning och där redovisning och ekonomistyrning blir viktigt). Zimulus provades först under en kurs i marknadsföring som genomfördes på engelska. Under kursen fick studenterna gå och spela spelet. I samband med detta utvecklades även en reflektionsrapport där studenterna skulle reflektera över vilka beslut de tog, varför de tog dessa beslut och vad resultatet blev. Under hösten 2007 testades även Zimulus som en del i den distanskurs i marknadsföring som gick för första gången. I kursen fick studenterna prova Zimulus för att praktisera det de lärt sig under kursen. Mottagandet blev mycket positivt.

KONTAKT

Sabine Gebert Persson, sgp@du.se

Mats Johansson, mats.johansson@zimulus.se

Marknadslots

Under 2007 har ett samarbete inletts med Academedia och Garden Group Partner i arbetet med att besöka företag i Dalarna. Samarbetet inleddes för att förstärka kompetensen i företagsbesöken. I samband med företagsbesöken identifierades en rad frågor som företagen ville ha hjälp med. Problemet var dock att dessa frågor var komplicerade att få in i ordinarie verksamhet inom såväl projektet som högskolans undervisnings- eller forskningsarbete. Önskemål dök ofta upp om att få en marknadsundersökning. Då en marknadsundersökning normalt är alltför omfattande och kostsam för att kunna genomföras inom ramen för en kurs eller på annat sätt, upplevdes en frustration över att inte kunna möta behoven. Under företagsmötena framkom dock att det oftast inte var marknadsundersökningen som var det centrala utan företagen var osäkra på marknaden, vad som egentligen efterfrågades mm, vilket ligger inom ramen för en affärs- och marknadsplan. I samband med att detta identifierades arbetades därför en plan fram för hur vi skulle kunna hjälpa företagen. Resultatet blev en "hjälp till självhjälp" guide, Marknadslots, som ska kunna användas av en mentor som guidar företagen genom de olika stegen att identifiera marknad och produkt, sätta pris, bestämma mål, måluppföljning mm. I arbetet har vi samarbetat med ett företag för att se hur denna marknadslots fungerar och därigenom har vi kontinuerligt kunnat vidareutveckla verktyget. Resultatet är en pärm som innehåller olika delar som ett företag ska kunna använda i sitt arbete med att planera marknadsföringsåtgärder.

KONTAKT

Sabine Gebert Persson, sgp@du.se

Lennart Hedin, lennart.hedin@academedia.se

Maths Cargård, maths@gardengrouppartner.se

KULA-kurser

En följd av företagsbesöken är också att en kurs håller på att utvecklas som ska rikta sig till företagare som vill förbättra sina marknadsföringskunskaper. Kursen ska ges inom ramen för det koncept som finns inom Högskolan Dalarna, kallat KULA (Kompetensutveckling och lärande för arbetslivet). Konceptet bygger på att deltagarna får vara delaktiga i kursen och utbyta erfarenheter. Kursen planeras för ht 2008.

De KULA-kurser som gavs under 2007 är

- Professionell kommunikation - mer än bara samtal (Borlänge)
- Professionell kommunikation - för grupputveckling (Malung)
- Professionell förhandling på arbetsplatsen (Borlänge och Vansbro)
- Rehabilitering - i arbetslivet (Borlänge)
- Arbetsrätt - tillämpning i praktiken (Sälen)
- Arbetsmiljöarbete - i praktiken (Ludvika)
- Personalekonomi - i praktiken (Borlänge)
- Lönesättning - störning eller stimulans (Borlänge)

Se vidare bilaga 2 "KULA-kurser"

KONTAKT

Välkommen att höra av dig till Tema Arbetsliv om du vill veta mer om KULA-kurserna.

epost: arbetsliv@du.se eller tel: 023-77 87 68, Bengt Pontén.

På hemsidan, www.du.se/kula läggs mer information successivt ut.

Modulindelning

Modulindelning av kurser har påbörjats inom bl.a. produktionsteknikerprogrammet. Det innebär att befintliga 5- och 10-poängskurser bryts ner i små enheter som var för sig eller fritt sammansatta med andra moduler sedan kan erbjudas näringslivet som skräddarsydda uppdragsutbildningar.

Modulindelning kommer att innebära mycket större möjligheter till olika typer av fortbildning och samläsning med och inom grundutbildningen.

KONTAKT

Anna Emmoth, aem@du.se

Samverkan och utveckling inom profilmrådet Materialförädling

Inom Industriledarskolan och profilmrådet materialförädling bedrivs forskning och utbildning kring kunskapsintensiva material, processer och produkter och deras plats på marknaden. Forskningen, som företrädesvis bedrivs inom områdena bearbetningsteknik, display- och LCD-teknik, maskinteknik, material- och ytteknik och träteknik, är till relativt stor del ämnesöverskridande och bedrivs i nära samarbete med såväl näringsliv som andra högskolor/universitet och institut. Att forska och utbilda inom material faller sig naturligt i en region som Bergslagen vilken har en lång och framgångsrik tradition inom material och materialförädling, från koppar- och järnframställning till produktion av världsledande pappers- och stålqualiteter.

Exempelvis har högskolan under 2007 genomförts olika typer av samverkan med SSAB Tunnpå AB, Bahco Metal Saws, Ejendals, Erasteel Kloster, Haldex, Monark Exercise, Outokumpu Stainless, Ovako Bar, Rötmtaverken, Sandvik Materials Technology, Uddeholm Tooling, TorqueGrip AB, Gävle Galvan AB, Låsk & ölteknik, SMT, Ortic och Fagersta Stainless.

Kontakterna har berört bl.a.

- Konsultation inom materialområdet
- Materialteknisk problemlösning
- Tribologisk provning
- Mikroskopi och ytanalys
- Uppdragsutbildning hos Ovako Bar i Smedjebacken (3-dagarskurs i Svepelektronmikroskopi och röntgenanalys)
- Studentprojekt inom olika kurser inom civ.ing. programmet i Materialdesign
- Doktorander med koppling till företag och forskarskolan
- Stålprogramprojekt
- Samarbete med stålindustrins branschforskningsinstitut, KIMAB och MEFOS

- Utveckling av nya företagsanpassade kurser och laborationer
 - o Uformning av laborationer i plåtformning (Bilaga 3)
 - Laboration 1; Spring back in sheet metal forming, Rollforming (Bilaga 4)
 - Laboration 2; Strain hardening in sheet metal forming, Pressing (Bilaga 5)
 - o Ny kurs: Advanced metal forming methods 7.5 ECTS-credits (Bilaga 6)
- Utveckling av en företagsanpassad webbaserad 3D CAD/CAM-kurs, som i första testet lockade 150-talet deltagare på distans. Se vidare www.du.se.

KONTAKT

Per Carlsson, pca@du.se

Mikael Olsson, mol@du.se

Göran Engberg, gen@du.se

Lars Karlsson, lmk@du.se

Hamzah Ssemakula, hss@du.se

Insatser för näringslivets behov av rekrytering

Redskap och metoder för näringslivets kort och långsiktiga rekrytering har utvecklats i direkt samverkan mellan näringslivet och Högskolan Dalarna för att stimulera till utbildning inom områden som efterfrågas av näringslivet, främst teknik och ekonomi. Bland aktiviteterna märks:

Framtid & Arbete

”Framtid Arbete”, video om olika befattningar i näringslivet som tydligt visar ”vad man blir och vad man gör” efter olika utbildningar och kurser. Många gymnasister har t.ex. inte en aning om vad en ”ingenjör” är⁵. Se bifogad CD eller www.du.se.

555 MittSommar– en undersökning av kommunernas välkomnande av utländsk arbetskraft

Under sommaren 2007 startades ett projekt i samarbete med Utvecklingsbolaget MittDalarna där 5 studenter från programmet International Business Marketing fick i uppdrag att under 5 veckor undersöka hur 5 kommuner tar emot utländsk arbetskraft. Studenterna kommer själva ifrån Eritrea, Pakistan, USA, Nigeria och Kamerun. Projektidén föddes då programansvarig fick höra av en student att det var svårt att få extrajobb i Dalarna om inte svenskakunskaperna var bra. MittDalarna kontaktades och visade sig mycket positiva till idén. Under projektet har studenterna besökt och intervjuat kommunanställda, intervjuat personer från andra länder som flyttat till Dalarna, intervjuat turistbyråer, arbetsförmedling samt gått igenom kommunernas och andra aktörers webbsidor. Resultatet av projektet presenterades på MittDalarnas seminarium den 21 september med temat ”Hur ska vi förbättra mottagandet av företag, investerare och nyckelpersoner från andra länder?” Projektet

⁵ Undersökning på www.Lunarstorm.se, 2005.

har rönt ett intresse från såväl media som andra kommuner. Projektet har nu resulterat i en åtgärdslista som kommunerna föreslås kunna arbeta med i samarbete med MittDalarna och Högskolan Dalarna.

Presentationen spelades in och kommer att läggas upp på MittDalarnas och Högskolan Dalarnas hemsidor. En skriftlig rapport finns som bilaga 7.

KONTAKT

Sabine Gebert Persson, sgp@du.se

•

System för kunskapsspridning och nätverksbyggande

System har utvecklats för kunskapsspridning och nätverksbyggande, bl.a.:

Alumni

Ett fördjupat nätverkbyggande utvecklas mellan näringslivet och högskolan genom upprättande av en systematik för löpande kontakter med studenter som tidigare gått på Högskolan Dalarna och idag finns verksamma på företag runt om i regionen, landet och hela världen. Dessa tidigare studenter, s.k. alumner, utgör en mycket intressant samverkansgrupp för utveckling och genomförande av utbildning, forskning, rekrytering etc.

KONTAKT

Marit Nybelius, mny@du.se

Ny kunskap – Nya affärer

Nya intressanta metoder för verksamhetsutveckling utvecklade inom Högskolan Dalarnas ”Tema arbetsliv”, har näringslivsförpackas och spridits via en seminarierie, ”Ny kunskap – nya affärer” på företagens hemmaplan. 22 personer från arbetslivet deltog i utbildningen. Metoderna är

- Attraktivt Arbete
- Ordning och Reda
- SAM- Rätt och Lätt
- Visit
- VEKO
- Bildredigering
- PIMEX

Läs mer i Bilaga 8 ”Ny kunskap – Nya affärer”

KONTAKT

Bengt Pontén, bpo@du.se

Branschråd

Branschrådsverksamhet har inventerats och stimulerats inom högskolans samtliga fem institutioner. Se bilaga 9 ”Branschråd”.

En branschriktad temakväll/workshop för näringslivet har anordnas i samband med ett Träseminarium den 26 september 2007. Se bilaga 10 "Träseminarium".

KONTAKT

Christina Haggren, chg@du.se

Gränsöverskridande Design

Inom sommarkursen "Gränsöverskridande design" har följande näringslivskopplade projekt genomförts:

Projekttitel	Företag	Ort
Läsktorn	Läsk- och ölteknik	Falun
Antennkamouflage	MAFI	Mora
Fönsterlås	BEST	Orsa
Joystickbox	SITTAB	Säter
Hyllsystem	SALS AB	Vansbro
Sopsorteringsskåp	FIXO AB	Linghed
Reparationsmuff	Gas & Water AS	Raufoss Norge

Studentgrupper har, under ledning av Industridesignern Ulf Hanses, genomlyst projekten och diskuterat funktionerna med företagen. I det stora flertalet har mockuper tillverkats och inför redovisningen har de arbetat med 3D CAD och ett antal grafiska program för att få presentationsbilder så lika slutprodukten som möjligt. Totalt deltog 32 studenter på kursen.

KONTAKT

Bengt Löfgren, bln@du.se

Utfall av indikatorer

Indikatorer			
Ange här projektets hittills uppnådda, sammanlagda utfall (ser förväntade i beslutet)			
Horisontella indikatorer	Total	Män	Kvinnor
Nya arbetstillfällen	2	1	1
Bevarade arbetstillfällen	Indirekta effekter		
Nya företag	Till NLE		

Åtgärds specifika indikatorer (se beslut om stöd)		
	Måttenhet	Antal
Nya utvecklade kurser/utbildningar	Antal kurser	10
Antal personer i kunskapsutvecklande projekt	Antal personer	150
Antal samverkansprojekt mellan företag och utbildningsinst.	Antal samverkansprojekt	3
Antal kunskapsutvecklande projekt	Antal projekt/insatser	2

Insatser för jämställdhet, integration och miljö

Jämställdhet

Arbetsgruppen har sett jämställdhetsaspekten som en tillväxtfaktor och har påverkat kursutbudet att innehålla otraditionella kombinationer mellan teknik, humaniora och samhällsvetenskap. Projektet har verkat för att män och kvinnor i lika stor grad är med och påverkar innehåll och utveckling. Både män och kvinnor har varit väl representerade i projektgrupp och i arbetet i övrigt. Distansstudiemöjligheterna kan påverka teknikintresserade män att studera och få redan studiemotiverade kvinnor att utnyttja teknik. De som deltar i projektet har informerats om det jämställdhetsarbete som pågår i länet och om jämställdhet som en tillväxtfaktor.

För att åstadkomma en bättre balans projektet arbetat aktivt med att locka fler män till studier och fler kvinnor att utveckla kunskaper som behövs för att driva framgångsrika företag.

Integration

Utländska studenter, både kvinnor och män, har varit en viktig resurs vid utveckling av projektet.. Anpassade språk- och kulturkurser har erbjudits. Individerna i centrum utgår från varje studerandes speciella behov. Att studera på distans kan medföra att personer som av olika skäl, exempelvis handikapp, lättare kan studera. Ett exempel är det sommarprojekt, "555", som genomförts tillsammans med Utvecklingsbolaget Mittdalarna, där fem utländska studenter studerat vad som kan göras för att förbättra mottagandet av utländska företagare och medarbetare.

Miljö

I projektet har vi använt distanstekniska hjälpmedel för exempelvis möten med projektgrupp och styrgrupp. På så sätt minimeras antalet bilresor. I de utvecklingsprocesser som vi hoppas att projektet har bidragit till, har miljöaspekten följt som en röd tråd. Detta har t ex rört sig om förbättringar i produktionskedjan hos ett företag, där även påverkan på miljön minskas.

Övriga resultat och effekter på längre sikt

Utvärdering

En från projektet oberoende forskare, Mats Lundgren, verksamhetsledare vid Pedagogiskt Utvecklingscentrum Dalarna, lektor i pedagogik och fil. dr. i sociologi, har löpande under hela projektets gång genomfört mycket värdefulla utvärderingar och återkopplingar för att löpande kunna göra relevanta justeringar i projektet. Metoden kallas aktionsforskning eller följeforskning. Resultaten av utvärderingen kommer också att vara till stor nytta vid planeringen av fortsatta projekt inom området. Utvärderingsrapporten redovisas separat.

Organisation, finansiering och konkurrenssituation

Det finns idag varken tradition eller metoder för näringslivsanpassad fortbildning på högskolenivå. Att för små och medelstora företag utveckla metoder för fortbildning på högskolenivå är därför nyskapande och kommer att kunna ha spridningseffekt på nationell nivå.

Högskolornas ordinarie organisation är i första hand uppbyggd kring och anpassad för grundutbildning och forskning. Detta avspeglas också i det faktum att finansieringen av högskoleutbildningen nästan enbart är kopplad till s.k. "håsar" och "håpar", dvs statliga medel kopplade till studenters erhållande av högskolepoäng. Några motsvarande medel för utveckling och genomförande av näringslivsanpassad utbildning finns inte, trots ett statligt uppdrag att arbeta med den s.k. "tredje uppgiften", dvs. samverkan mellan högskolan och samhälle/näringsliv.

För att utveckla samverkansuppgiften är det således viktigt att hitta andra finansieringssystem på både kort och lång sikt. Det sedan tidigare pågående projektet W-Dala lägger grunden för samverkan mellan näringsliv och högskola genom att utveckla, testa, etablera och bemanna en regional organisationsmodell för långsiktig samverkan. Det nu aktuella projektet, W-Dala Plus, har handlat om att utifrån de erfarenheter och företagsbehov som framkommit i W-Dalaprojektets arbete omvandla detta till konkreta utvecklingsinsatser inom näringslivets fortbildning, rekrytering och affärsutveckling.

Det har varit viktigt att i W-Dala Plus ta vara på och utnyttja den samverkansorganisation som byggts upp inom W-Dala där kärnan utgörs av Dalacampus Näringsliv samt de 30-talet "lotsar" som finns i varje kommun och på högskolan. Än viktigare är dock att det huvudsakliga utvecklingsarbetet i det nya projektet kommit att utföras av nya resurser i form av lärare/forskare med direkt koppling till de ämnesområden som företagen efterfrågat. I flera fall har vi också haft en direkt samverkan med externa företag inom konsult- och utbildningsområdet. Flera av högskolans metoder och redskap har erbjudits till externa aktörer.

Mot den bakgrunden ser vi inte att högskolan otillbörligt skulle konkurrera med privata aktörer. Vi är istället övertygade om att det latent kompetensutvecklingsbehov som finns inom företagen tillsammans med den nya samverkansorganisation som byggts upp inom W-Dalaprojektet kommer att resultera i en totalt sett större utbildningsmarknad med utrymme för fler intressenter än idag. Det finns också flera skäl för både högskolan och privata utbildningsaktörer att inleda direkt samverkan med varandra.

Utgångspunkten för både W-Dala och W-Dala Plus är företagens egna behov av utveckling. Den principen säkerställs också genom det näringslivsråd som är knutet till högskolan och där näringslivsrepresentanter är i majoritet och dessutom innehar ordförandeposten.

Kommunikation/resultatspridning

Hemsidan

Uppdatering av vår hemsida www.du.se/samverkan genomförs löpande.

Marknadsföring av kurser mot företag

Vi har även varit behjälpliga när institutionerna vill marknadsföra kurser som är anpassade till näringslivet. Vi har gjort marknadsföringsmaterial samt spritt dessa till våra utvecklingslotsar samt lärcentra i regionen.

Mässor, frukostmöten mm

Vi har deltagit på flera mässor, företagsträffar och frukostmöten för att vårda etablerade relationer och skapa nya kontakter. Bland annat har vi deltagit på Svenskt Näringslivs seminarium i Sälen. Vi har också haft monter under Propellern på Högskolan Dalarna samt ställt ut på mässor i bl.a. Mora och Älvdalen. Vi har också medverkat på frukostmöten i Rättvik, Orsa, Mora, Ludvika och Borlänge.

Konferenser och seminarier

- Regelbunden spridning till lärosätena i Gävle, Örebro, Mälardalen och Karlstad via Pentaplus
- Information till medlemmarna i Unilink, 17 lärosäten i landet
- NU-dagarna i Gävle Mars 2007, som syftar till att befästa, sprida och stimulera samverkan mellan högskolan och det omgivande samhället. Arrangerades av Högskolan i Gävle.
- Projektet presenterades av Mats Lundgren vid Nuteks samverkansdag på Arlanda den 19:e oktober 2007.

Samarbetspartners och koppling till andra projekt

Flera av våra samarbetspartners och intressenter finns representerade i Högskolan Dalarnas Näringslivsråd:

Ordf. Maria Rolander, Näringslivet Falun Borlänge.

Göran Carlsson, Region Dalarna

Peter Germer/Lisbeth Sahlin, Företagarna

Carl Ström, Svenskt Näringsliv

Sven-Olof Ytterholm, Teknikföretagen

Bengt Lindström, Högskolan Dalarna

Därutöver samverkar vi med kommunernas näringslivsenheter, kommunala lärcentra och privata utbildningsaktörer, Stiftelsen Teknikdalen, , Handelskommaren, IUC, TCO, LO, NLE, Sparbanksstiftelsen, Ljungbergsfonden och Länsstyrelsen. liksom med Penta Plus, dvs. med högskolor/universitet i Karlstad, Örebro, Mälardalen och Gävle. Vi ingår också i Unilink, ett samverkansnätverk med 17 regionala högskolor. Tydliga kopplingar till andra projekt har vi, förutom till W-Dala, med Uniska, Triple Steelix, Röda tråden, Ungt Entreprenörskap, Dalawux, W7 och Ahead.

Övrigt – fortsatta projekt

Sammantaget kan sägas att resultaten av projektet har varit så givande att vi nu vill ta ett steg till i utvecklingen av samverkansmodellen mellan näringslivet och högskolan. Vi har därför tillsammans med Stiftelsen Teknikdalen gått in med nya ansökningar till Region Dalarna och EU:s strukturfonder för Norra mellansverige med ett koncept som vi kallar InnoWent.

Det finns en stor potential för näringslivets utveckling genom att kombinera de resurser som utvecklats inom Högskolan Dalarnas projekt W-Dala respektive Teknikdalens Inkubator. Till exempel kan Inkubatorn för sitt arbete med idéflöden, nyföretagsamhet och avknoppningar ta vara på högskolans nätverk med lotsar, företag, studenter och forskare. Omvänt kan högskolan i sitt arbete med kompetens- och affärsutveckling i befintliga företag ta vara på Inkubatorns resurser i form av professionella affärscoacher och finansieringssystem.

KONTAKT

Vill du veta mera om W-Dala Plus eller högskolans samverkan med näringslivet kontakta gärna

Per Edén	Christina Haggren	Bengt Lindström
Projektledare/Verksamhetsledare	Processledare/projektkonom	Samverkansansvarig
Högskolan Dalarna	Högskolan Dalarna	Högskolan Dalarna
Dalacampus Näringsliv	Dalacampus Näringsliv	Dalacampus
791 88 Falun	791 88 Falun	791 88 Falun
per.eden@du.se	chg@du.se	bli@du.se
070-369 85 50	070-695 47 56	070- 288 13 01

Bilagor

Bilaga 1 "Arbetsplatsen till klassrummet"

Bilaga 2 "KULA-kurser"

Bilaga 3 "Laborationer i plåtformning"

Bilaga 4 Laboration 1; Spring back in sheet metal forming, Rollforming

Bilaga 5 Laboration 2; Strain hardening in sheet metal forming, Pressing

Bilaga 6 Ny kurs: Advanced metal forming methods, 7.5 ECTS-credits

Bilaga 7 "555"

Bilaga 8 "Ny kunskap – Nya affärer"

Bilaga 9 "Branschråd"

Bilaga 10 "Träseminarium"